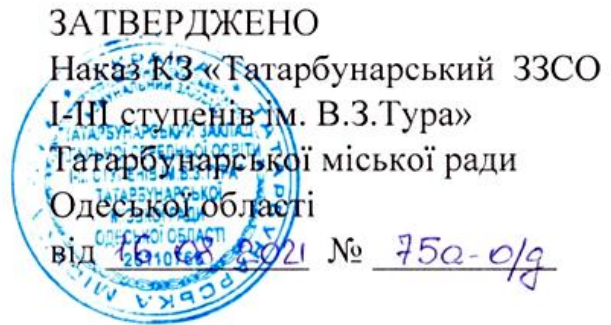

Інструкція № 4 з охорони праці для вчителя інформатики

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці для вчителя інформатики школи розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-XII) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 1 вересня 2017 року, з урахуванням «Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу» ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджених постановою Головного санітарного лікаря України від 14.08.2001 р. № 63 і погоджених Міністерством освіти і науки України від 05.06.2001 р., з урахуванням вимог НПАОП 80.0-1.12-04 «Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти», затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 16.03.2004 р. №81 (із змінами від 06.11.2007р.), ДСанПіН 5.5.6.009-98 «Влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах», затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України 30.12.1998 р. № 9.

1.2. Дана інструкція з охорони праці для вчителя інформатики складена в цілях регулювання безпечного, з точки зору охорони праці, порядку дій вчителя інформатики перед початком, під час та по закінченню роботи, а також при виникненні аварійних ситуацій в освітньому закладі.

1.3. До виконання обов'язків вчителя інформатики допускаються особи, які досягли 18 років, які мають необхідну педагогічну освіту, пройшли обов'язковий попередній медичний огляд, вступний і первинний інструктаж з охорони праці і навчання з охорони праці, перевірку знань вимог охорони праці. Вчитель повинен мати медичну книжку з допуском до роботи і регулярно 1 раз на рік проходити профілактичний медичний огляд, кожні 6 місяців проходити повторні інструктажі з питань охорони праці.

1.4. Робочим місцем викладача інформатики є спеціалізований навчальний кабінет інформатики та його лаборантська. Головним джерелом небезпеки в кабінеті інформатики є комп'ютерна техніка, спеціальні периферійні пристрої.

1.5. Учитель інформатики з метою дотримання вимог охорони праці повинен:

- впевнено знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації навчання учнів;
- мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;

- пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу;
- дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;
- дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання роботи або під час знаходження на території школи;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;
- знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;
- виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі загальної середньої освіти;
- оперативно повідомляти завгоспа про всі несправності використовуваного обладнання, виявлених в процесі роботи, директору школи - про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;
- знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

1.6. Під час виконання посадових обов'язків вчителем інформатики можуть мати місце наступні шкідливі та безпечні фактори:

- підвищене нервово-емоційне напруження;
- зараження різними вірусними, інфекційними захворюваннями;
- значні фізичні, статичні та динамічні навантаження;
- можливість поразки електричним струмом при використанні несправних електроприладів;
- можливість поразки електричним струмом при використанні несправної комп'ютерної техніки, принтерів, ксероксів, сканерів, мультимедійних проекторів, інтерактивних дошок, роутерів і т. д.;
- електромагнітне випромінювання працюючих моніторів;
- займання комп'ютерної апаратури, периферійних пристроїв, іншого електрообладнання в кабінеті інформатики.

1.7. Вчитель інформатики повинен пройти навчання і отримати II кваліфікаційну групу з електробезпеки.

1.8. Педагог зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямку евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

1.9. Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території школи.

1.10. Педагогічний працівник повинен пройти навчання і мати навички надання першої домедичної допомоги постраждалим.

1.11. Вчитель, який допустив невиконання чи порушення цієї інструкції з охорони праці для вчителя інформатики, притягується до дисциплінарної відповідальності згідно зі Статутом, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, чинним законодавством України і, при необхідності, проходить позачергову перевірку знань встановлених норм і правил охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком роботи вчителю інформатики необхідно включити повністю освітлення в кабінеті інформатики і переконатися в справній роботі всіх світильників.

2.2. Слід переконатися в справності електрообладнання в кабінеті інформатики:

- світильники повинні бути надійно підвішені до стелі і обов'язково мати світлорозсіювальну арматуру;
- комутаційні коробки повинні бути закриті кришками;
- корпуси і кришки вимикачів і розеток не повинні мати ніяких тріщин і відколів, а також оголених контактів;
- перевірити непошкодженість захисного заземлення, якщо воно виконано відкритим проводом.

2.3. Не допускається:

- використання електрообладнання кабінету інформатики в умовах, що не відповідають вимогам інструкцій підприємств-виробників;
- експлуатація кабелів та проводів з пошкодженою або такою, що втратила захисні властивості за час експлуатації, ізоляцією;
- розміщення електрообладнання поблизу джерел тепла, у місцях з недостатньою вентиляцією;
- залишати працюючий ПК без догляду на тривалий час - більше 30 хв.;
- підключення ПК до електромережі та електророзеток, що не мають захисного заземлення.

2.4. Слід вимикати кабель живлення електрообладнання з електромережі, якщо воно залишається непрацюючим на тривалий час - добу і більше.

2.5. Штепсельні з'єднання та електророзетки для напруги 12В та 36 В за своєю конструкцією мають відрізнятися від штепсельних з'єднань для напруги 127 В та 220 В і бути пофарбовані в колір, який візуально відрізняється від кольору штепсельних з'єднань, розрахованих на напругу 127 В та 220 В.

2.6. Перевірити санітарний стан кабінету інформатики та здійснити його провітрювання. Вікна у відкритому положенні фіксувати гачками, а фрамуги повинні мати обмежувачі. Закінчити провітрювання кабінету необхідно до приходу дітей. Температура повітря в кабінеті інформатики повинна бути $19,5 \pm 0,5^{\circ}\text{C}$.

2.7. Необхідно візуально переконатися в наявності та справності первинних засобів пожежогасіння і протипожежної автоматики в кабінеті інформатики.

2.8. Слід переконатися в безпеці робочих місць учнів і вчителя:

- перевірити меблі на предмет її стійкості і справності;
- щільність підведення кабелів живлення до системних блоків і моніторів;
- правильне розташування монітора, системного блоку, клавіатури, миші;
- відсутність сторонніх предметів на моніторах і системних блоках;
- при необхідності протерти екран монітора за допомогою спеціальних серветок.

2.9. Слід візуально оглянути розподільний щиток, переконатися у відсутності пошкоджень, включити електроживлення кабінету.

2.10. Включити персональні комп'ютери та інші технічні засоби, перевірити їх справність і робочий стан.

2.11. При необхідності провести необхідне регулювання моніторів, налаштування операційної системи.

2.12. У разі несправності електрообладнання, його складових частин слід звернутися до працівників сервіс-центрів, не починати повторне вмикання або ремонт самостійно.

2.13. Перевірити наявність у кабінеті інформатики аптечки для надання домедичної

допомоги, її укомплектованість та інформацію про номер телефону і місцезнаходження найближчого медичного закладу.

2.14. Перевірити наявність та термін придатності вогнегасників. При необхідності здати вогнегасники з простроченим терміном використання відповідальній особі і замінити на нові. Перевірити наявність піску із совком, вогнетривкого покривала для швидкого гасіння загоряння.

2.15. Підготувати необхідні до уроку матеріали.

2.16. При виявленні пошкодження приладів і обладнання, вчитель інформатики зобов'язаний терміново доповісти відповідальному з охорони праці, завгоспу, а при його відсутності - черговому адміністратору закладу загальної середньої освіти.

2.17. Не слід приступати до роботи, якщо виявлені невідповідності робочих місць вчителя інформатики або учнів встановленим в даному розділі вимогам, а також при неможливості здійснити зазначені вище підготовчі до роботи дії.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. При проведенні уроку інформатики необхідно підтримувати дисципліну і порядок, уважно стежити за тим, щоб учні дотримувалися всіх вказівок учителя інформатики, забезпечити безпечне проведення навчального процесу.

3.2. Впродовж роботи необхідно тримати своє робоче місце в чистоті і порядку, дотримуватись санітарно-гігієнічних норм і правил особистої гігієни. Не захаращувати своє робоче місце і проходи до нього, контролювати вільність проходів між рядами учнів та евакуаційних виходів з навчального кабінету.

3.3. Проводячи заняття з учнями, слід дотримуватися встановленої тривалості занять.

Безперервна робота учнів з персональним комп'ютером не повинна перевищувати:

- для учнів I класу (6 років) - 10 хв. за одну навчальну годину;
- для учнів II-V класів - 15 хв. за одну навчальну годину;
- для учнів VI-VII класів - 20 хв. за одну навчальну годину;
- для учнів VIII-IX класів - 25 хв. за одну навчальну годину;
- для учнів X-XII класів на першій годині занять - 30 хв., на другій годині - 20 хв.

3.4. Під час уроку вчителю інформатики забороняється користуватися мобільним телефоном, відволікатись на розмови з іншими працівниками або батьками учнів, залишати учнів у навчальному кабінеті інформатики без нагляду і контролю.

3.5. Вчитель інформатики в обов'язковому порядку проводить інструктаж з безпеки під час проведення навчання з учнями класу на початку кожного уроку. Навчає учнів безпечного поводження з наявним у кабінеті інформатики обладнанням, а також безпечних методів виконання робіт.

3.6. Необхідно стежити за дотриманням учнями в кабінеті інформатики правил безпеки, санітарно-гігієнічних норм і правил особистої гігієни, при необхідності робити зауваження учням.

3.7. Не слід допускати присутності сторонніх осіб в кабінеті інформатики під час уроку.

3.8. При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не торкатися до відкритих і неогороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- не включати в електромережу і не відключати мокрими і вологими руками комп'ютер та іншу оргтехніку;
- дотримуватися послідовності включення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;

- не залишати включені в електромережу прилади без нагляду, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не пересувати включені в електричну мережу персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- не допускати переплетіння кабелів живлення;
- не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;
- не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

3.9. Для підтримки здорового мікроклімату вчителю інформатики необхідно після кожного уроку при відсутності школярів проводити провітрювання кабінету інформатики.

3.10. Дотримуватися встановлених норм розташування персональних комп'ютерів (площа на одного учня, який працює за ПК, повинна складати не менше 6,0 кв. м, об'єм - не менше 20 куб. м. Площа учбових приміщень з ПК повинна розраховуватись на півкласу учнів, але не більш як 12 чоловік).

3.11. При тривалій діяльності на комп'ютері з метою зниження стомлення зорового аналізатора, усунення впливу гіподинамії та гіпокінезії, запобігання розвитку познотонічного стомлення через кожні 15-20 хвилин необхідно робити невелику перерву, під час якої виконувати комплекс нескладних вправ для очей, фізкультурні паузи і хвилинки.

3.12. Обов'язково підтримувати дисципліну і порядок на уроках інформатики, стежити за тим, щоб учні загальноосвітньої установи виконували всі вказівки педагога.

3.13. Не дозволяти учням самотійно вставати з робочого місця, підходити до іншого робочого місця, торкатися до тильної сторони монітора і системного блоку, під'єднувати і від'єднувати кабелі живлення, самотійно усувати несправності, вставати з робочого місця при вході в кабінет представників адміністрації школи.

3.14. З метою забезпечення належного природного освітлення в кабінеті інформатики навчального закладу не слід розставляти на підвіконнях квіти, папки, зошити, комплектуючі персональних комп'ютерів.

3.15. Стежити за протипожежним станом кабінету інформатики, не користуватися електронагрівальними приладами з відкритою спіраллю, не сертифікованими подовжувачами і т. д.

3.16. При пересуванні слід звертати увагу на нерівності і слизькі місця на території і в приміщеннях навчального закладу, обходити їх і остерігатися падіння.

3.17. Вчителю інформатики необхідно дотримуватися наступних правил пересування в приміщеннях і на території школи:

- під час ходьби бути уважним і контролювати зміну навколишнього оточення;
- ходити по коридорах і сходових маршах, дотримуючись правого боку;
- при пересуванні по сходових прольотах слід дотримуватись обережності і уважності, не перестрибувати через сходинки, не переважуватися через перила, ходити обережно і не поспішаючи;
- не проходити ближче 1,5 метра від стін будівлі освітнього закладу.

3.18. Не допускається вчителю інформатики під час роботи порушувати цю інструкцію з охорони праці, інші інструкції з охорони праці та пожежної безпеки в школі. Заборонено приховування фактів травмування учнів і працівників.

3.19. При виникненні несправностей в роботі електроприладів, комп'ютерного обладнання або оргтехніки, припинити роботу і знеструмити їх, повідомити про це завгоспа навчального закладу.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. По закінченні роботи вчителю інформатики необхідно вимкнути всі комп'ютери, оргтехніку, технічні засоби навчання.

4.2. Відключити електроживлення кабінету інформатики.

4.3. Протерти апаратуру, поверхню дисплеїв м'якою чистою сухою тканиною.

4.4. Перевірити стан робочих місць учнів, прибрати все зайве, поправити монітори, клавіатури. Навести порядок на своєму робочому місці вчителя інформатики.

4.5. Проконтролювати здійснення вологого прибирання кабінету інформатики, ретельно провітрити кабінет.

4.6. Закрити всі вікна, вимкнути вентиляцію.

4.7. Ретельно вимити з милом руки, перекрити воду.

4.8. Впевнитися в пожежній безпеці кабінету інформатики. Упевнитися, що протипожежні правила в навчальному кабінеті дотримані, вогнегасники знаходяться у встановлених місцях, термін наступної перезарядки не минув.

4.9. Повідомити безпосередньо заступнику директора з навчально-виховної роботи та завгоспа (при відсутності – іншій посадовій особі) про всі несправності обладнання, про поломки водопровідної або каналізаційної системи, про недоліки, що впливають на безпеку і охорону праці, пожежну та електробезпеку.

4.10. Вимкнути світло. При відсутності недоліків закрити кабінет інформатики на ключ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

5.2. У разі появи несправності в роботі комп'ютера, оргтехніки, ТЗН (сторонній шум, іскріння і запах гару) відключити обладнання від електричної мережі і повідомити про це завгоспа. Вилучити дане обладнання з кабінету інформатики і використовувати його в роботі тільки після повного усунення виниклої несправності або заміни на нове.

5.3. При виникненні задимлення, займання комп'ютерного обладнання або оргтехніки вчителю інформатики необхідно негайно вимкнути електроживлення кабінету, евакуювати учнів з кабінету, повідомити про пожежу в пожежну службу за телефоном 101, директору школи (при відсутності – іншій посадовій особі). При відсутності явної загрози життю, приступити до гасіння осередка пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

5.4. У разі отримання травми вчитель інформатики зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги, повідомити директора школи (при відсутності - іншу посадову особу) і звернутися до медичного пункту. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу допомогу. При необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про факт травмування директору закладу загальної середньої освіти. Забезпечити до початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і здоров'ю оточуючих) - фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

5.5. У разі отримання травми учнем, терміново надати йому домедичну допомогу, викликати медичного працівника школи або супроводити потерпілого в медичний кабінет. Повідомити про те, що трапилося директору школи (за відсутності – іншій відповідальній особі).

5.6. При прориві системи опалення, водопроводу потрібно відключити електроживлення

кабінету інформатики, вивести дітей з кабінету, викликати на місце події завгоспа школи.
5.7. Учитель інформатики зобов'язаний сповістити безпосередньо директора закладу загальної середньої освіти (при відсутності, іншу посадову особу) про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю учнів та працівників школи, завгоспа – про несправність електрообладнання, меблів, систем водопроводу, опалення і каналізації, а також засобів пожежогасіння.

5.8. У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, слід керуватися відповідними інструкціями про порядок дій та Планом евакуації.

*Інструкцію розробив відповідальний
за охорону праці закладу*

Т. Мінчева

З інструкцією ознайомлений (а)

«__»_____20__р.

(прізвище, ім'я)

(підпис)

(прізвище, ім'я)

(підпис)

(прізвище, ім'я)

(підпис)